

NOORTE ELU

Esimesed õpetunnid.

Nii rajatakse tarkuse aluseid.

Hans Thoma maal.

Nr. 6.

1931.

„Kristuse ja koguduse eest“

E. Usklikkude Noorte (uskudevaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Koidu t. 68 b—6

Kirjatoimetaja: E. Rosenstrauch — Tallinna, postkast 284

„Noorte Elu“ — toimet. aadr: Tallinna, Koidu t. 68 b—6

„ „ — talituse „ „ Koidu t. 68 b—6

„ „ — kirjad „ „ Postkast nr. 284.

„Noorte Elu“ tellimisraha võib maksta postkontorisse C. E. liida jooksvale arvele nr. 30.

„NOORTE ELU“

maksab aastas:

lihtpaberil postiga	1,30 krooni,	postita	1,20 kroon
heal	2,00	„ heal	1,90
Välismaale lihtpaberil	1,80	„ heal paberil	2,50

Risti kõne.

Maria Mahdalena seisib nutjate naiste hulgas Jeesuse risti juures. Ta ei näinud oma silme ees kedagi muud kui Ristilöödud. Ta ei kuulnud kellegi teise häält, kui tema ja ta süda jooksis werd kirjeldamatus walus.

Siis — nii jutustab legend — hüüdis Maria Mahdalena piinama valu alt: „Do, te naelad, naelad, miks olete nii armetumalt läbistanud mu Lunastaja käsi ja jalgu?“

„Ja naelad vastasid: „Meie oleme waid raud, ja me uinufime mäes. Sinu patud, Maria, tagusid meid naelteks Päästja kätele ja jalgele.“

Ning Maria hüüdis: „Do, kibuwits, kibuwits, kuidas oled wõinud nii halastufeta torgata weriseks õilsamat pääd?“

Kibuwits vastas: „See ei ole minu süü. Kaswafin Jeeriku lagedal ja kandfin kaunimaid roose igal kewadel. Sinu patud, Maria, punusid mind pärjaks ta kuldkäharate ümber.“

Ja Maria kifendas: „Do, rist, rist, kuidas wõid ja kanda mu Lunastajat furmasse?“

Ent rist õhkas ja ütles: „Kaswafin noore puuna

metfas, kus tuul mühises mu latwas ja linnud laulsid mu okstel. Sinu patud, Maria, tegid minu risti.“

Siis tõstis Maria Mahdalena pisarnõretawad filmad Ristilöödu poole, kaebades walusalt: „Do, Lunastaja, minu patud on lugematud!“

Ja Lunastaja vastas: „Maria Mahdalena, ära loe oma patte, waid loe minu haamu. Nende läbi oled sina terweks tehtud.“

Siis mäletas ta prohwetit sõnu: „Ta on haamatud meie üleastumiste pärast ja meie ülekohtu pärast ärarõhutud. Karistus oli tema peal, et meil pidi rahu olema ja tema mühkude läbi on tulnud meie terwis.“

Ta filmad nägid nüüd ainult Lunastaja haamu. Ja walud ta oma pattude pärast wahetusid rõõmuks Lunastaja armu üle. Nii sai Maria Mahdalena rahu.

Nii seal sinagi, pattudest rõhutud; rahutu, lootusetu inimlaps, leiad rahu. „Oma rahu annan mina teile.“ Waata ufus Kolgatale ristilöödud Õnnistegijale ja ja saad elu!

KODUMAA TEATEID

Noorootsi ühing widas 11. aastapäewa 10. mail Noorootsi kirikus juurema koosolekuga, kus esines kohalik noorte laulukoor w. Gjärdmanni juhatusel ja Haapsalu C. E. mängukoor. Sõnaga teenijid wennad: Patrik, Remberg, P. Sink ja Paulus. Peale lõunat oli tunnistuskoosolek, kus mõnikümmeid noort tunnistust andsid elu tähtsamast sündmusest — päästmisest Jeesuses. Mõõbunud talwel on Jēsand annud ärkamist, on laanud päästetud mitmed noored, ta noori mehi on Jumala käsi haaranud.

Reiisifekretärid on töötanud: w. Pittjaan — Kurnal, Narwas, Kuilas; P. Sink — Haapsalus, Kidalas, Noorootsis, Paides. Siin-seal on Jēsand sõna külwi õnnistanud tuues päästmisele patuseid, mille eest au tapetud Tallele!

C. E. waimulik konwerents Paides 20—21 juunil nõuab

erilijelt meie eestpalweid, et sest oleks nut elustust tööle ja õnnistust Paide kinnale meie seal wiibimisel. Kel wähegi wõimalik katsume sõita oja wõtma. Kawatus on pidada ta üht wabaõhu koosolekut lossi wõrmet juures. Konwerentfi teemiks: „Wiimase aja noorjugu.“ Tallinnast kawatseswad sõita wene-lasebki sellele konwerentfile. Ülesanda sõitjail õ. Siebergile Tallinna t. 27 Paides, et oleks wõimalik tarwikatult õfporteritfi korraldada. Koosolekud uues rahwamajas.

Wene ühing Tallinnas pühitfes Laewaminemise pühäl 14. mail 3. aastapäewa, mil puhul ta liidujuhataja nende kestel wiibis. Jēsand on seal wiimase ajal noori päästmisele toonud. Wene noored töötawad agaralt. Soowime õnnistust eelolewaks wõitlus- ja tööaastaks!

MÕNDASUGUST

Üleilmline p.p.-koolide 11. konwerents peetakse juulis 1932. a. Rio de Janeiro's Brasiilias, mis on ilusamaid linnu maailmas. Ettevalmistused on juba käimas. Ododatakse suurt ofawõttu. Konwerentfi peateem on: „O Cristo vivo“ — elaw Kristus. P.p.l. töõ Lõuna-Ameerikas on nagu mujalgi maailmas pea kõikides ewangeelsetes kogudustes nimele peale waatamata.

Suhtruga und magustamas. Ameerika professorid

Waird ja Kline on tahe näbala kestel igapäew katseid teinud 140 mees- ja 133 naisüliõpilasega, mis kinnitas, et suhkur ja sõehüdraadid muretsewad hästi ruttu suhkrutoitu lihastele ja wõimaldawad hea une.

Gaas elektritooli asemel. Arizoonas ofariigis, Ameerikas, on wälja töötatud seadus, mille järgi furjategijate hukkamine lohtuotjuse põhjal sünnib edaspidi waluta, kuna elektritooli asemel wõetakse tarwitusele mürigine gaas.

NOORTE ELU

EESTI USKLIKKUDE NOORTE C. E. LIIDU AJAKIRI

Nr. 6 Üksteistkümnes aastakäik 1931

Argis P
Noorte

Üksik määnd.

Määnd üksik meil seisab keset lagedat —
Kui möödunud aegade mälestus.
Teised ümber langesid kesk tormi ägedat
Ja järele jäänud on unustus.

Kord mühises julgelt siin põlismets,
Kus mäände oli tuhandeid.
Nüüd järele jäänud ainult üks —
Teised tormides surma läind . . .

Ma vaatan ellu, kus tormide öö
Jätnud õhkama valusa vea.
Vaatan kurvalt ääres võitluste elutee, —
Leian kireva ristide rea.

Ma tea, jah hirmus on tormide öös —
Aja lainel ägedail.
Langevad teised ümber, surm minul käes,
Kas seisma jään lagedal?

11. X 29.

A. Langenbraun.

Mure.

Must mure, nagu hiiliv madu
Poeb tasakesi südame;
Kui leiab pesa, rõõmul kadu —
Üks kaebus, ohked alati.

Mu süda, miks sa musta mure
Siin rõõmu vastu vahetad?
Miks sa ei taha risti kanda,
Miks ikka kaebad nurised?

Kas arvad sa, et sind ei suuda,
Su Jeesus hädas aidata?
Või tahad sa, et sulle antaks;
Üks rist, mis kantaks' kandmata?

Ei . . . Jeesus kandis rasket risti
Ta ära nõrkes selle all . . .
Ma tahan kanda — mitte üksi:
Mul aitab kanda ohvri Tall.

A. Kempman.

Taewa poole!

See oli nende wiimane kokkusaamine Issandaga peale ülestõusmist, kui nad Olimäel ta ümber seifid. Imelik hardus täitis südameid, kui ta nendega veel kõneles juurest maailma misjonist, mis pidi jääma nende õlgadele ja millise ülesande jaoks pidid saama täidetud wäega kõrgest.

Ja siis jutustatakse meile:

„Ja kui ta seda sai õelnud, tõsteti teda nende nähes üles, ja pilwe wõttis teda üles nende silme eest ära“ — Ap. t. 1: 9.

Weel nägid nad teda hetkeks, oleksid healmeesel taft kinni hakanud, kuid juba ta kaduski üles.

Luuftas ewangeliumis jutustab, et kui ta neid õnistas, siis lahkus ta neist ära ja teda wõeti üles taewasse Luuf. 27: 51.

Mis sündis nüüd?

„Ja kui nad ükssilmi taewa poole waatasid, kui tema ära läks, waata siis seifid nende juures kaks meest walgeis riideis, kes ta ütlesid: „Kallileamaa mehed, mis teie seisate ja waatate üles taewasse? Seefinane Jeesus, kes teilt on üles wõetud taewasse, see peab tulema selfamal kombel, kui teie teda olete näinud taewasse ära minemat“ Ap. t. 1: 10—11.

Saades sarnase sõnumi läkksid nad suure rõõmuga tagasi Jeruusalemma ootama Issa tõotust, ootama Kelipühi ja Kelipühi andi — Jumala Waimuga täitmist ülesanneteks.

*

See on üks ilus, päiksepaisteline jutustus ja nii lootustäratav, tiuwustam.

Jeesus wõeti üles taewasse.

Boeg wõis tagasi minna isamajasse. Uun, et see oli taewas üks rõõmu- ja juubelpäew. Talle saadeti wastu pilwe wantrib ja need kandsid ta üles. Inglid seifid kanded käes ja Issanda saabudes laulsid oma ilusamat laulu terwituseks. Kogu taewas hõiskas ja juubeldas. Jeesus oli tagasi tulnud. Taewas polnud enam tühi. Kuid ta polnud ainult kauase äraoleku järele tagasi jõudnud, waid tulnud kui wõitja, kelle kaafas wõidumärgid.

Millised olid taewase kangelase wõidumärgid? Do, need olid haawad ta kätel, jalgel ja küljes. Kord olid nad nõretanud werest, nüüd hiilgasid nad kui kalliskiwid ja jutustasid korda saadetud lunastustööst. Kangelane, lõukoer Juuda soost oli wõitnud saatana, patu wäe, surma ja kõik, mis takistuseks teel taewa õndsusse. Weel enam, ta oli wõitnud kogu maailma tagasi saatana käest. Mii oli ta siis saanud suure ja rikkaliku wõidu.

Prohwet Jesaja nägi Waimu läbi ette Kolgata heitlust ja Õnnistegija wõidupalka 53 peatükis: „Seepärast tahan ma temale oja anda mitme rahwa seas

ja ta peab jagama saagiks need, kes wägewad see eest, et ta oma hinge on surmani wälja tühjendanud ja teda on üleastujate sekka arwatud ja ta ise on nii mitme patud enda peale wõtnud, ja üleastujate eest palwet teinud.“

Kuid meie ei pea unustama, et enne kui Õnnistegija wõis astuda üles taewasse kui wõitja, pidi ta kord alla astuma. Sügawasse alanduse orgu wiis teda ta tee, et leida kadunud lambaid, pimedat Keetsemane ööd pidi ta enne üle elama, tühjendama wihakarika, ning wiimaks rõõwlite wahel ristil piinades surema. Jeesus ei tulnud maailma mitte huiwireisile, waid kadunuid päästma ja see oli ta kannatustee.

Ja see on meiegi tee. Tema jägedes peame käima, kui tahame eesmärgile jõuda; tahame ülesse saada, peame enne alla astuma Jeesusega ta kannatust ja teotust endale wõttes ja jatkama lunastussõnumi edasikandmist.

Nüüd aga seisab Õnnistegija ilawal oma Issa paremal käel suure aus. Milleks? Kas, et jutustada kui toledad on inimesed, kui häbematud ja ustmatud ta suhtes? Ei. Waid selleks, et meie eest kosta ja paluda Rooma 8: 34; 1. Joh. 2: 1. Seal näitab ta oma haawu ja ütleb: „Issa, kannata nendega, andesta neile nende minu haawade pärast!“

*

Jüngrid ei mõistnud muud omas kurbuses teha, kui kaua järel waadata oma Issandale — taewa poole.

Kas on paremat suuna olemas meie pilkudele, kui waade üles taewa poole? Sagedasti siin maailmas tahawad paljud asjad meie tähelepanu

kõita, ära pöörata meie pilku kõrwale meie eesmärgist. Ja on meie pilk kõrwale juhitud lähewad pifapeale süda ja jalad kaasa.

Dige suun on taewa poole. Sinna poole peawad tõusma meie igatsuslinnud, sinna poole suubuma meie fogu areng ja mõttekäik.

Kord üllatas Londoni ühe linnajao-elanikke huwitaw nähe. Keegi kaupmees oli ülesseadnud reklaamiks oma kaupluse kohta suure wõtme. Arusaamatu oli aga möödaminejaile, kuidas see suur metall wõti wõis millegi külles rippumata seal seista ja mitte maha kukkuda.

Kaupmees oli tulnud omapärasele mõttele ja finnitatud kõrgemale katuse ääre alla tugewajõulise magneedi, mis juure jõuga tõmbas wõtit üles poole, ega lastnud maha kukkuda. Wõti oli waid alt finnitatud wäikse traadiga, et ta hoopis üles ei lendaks.

See on ilus pilt iga usklikule. Meie püsimine usus ja wõit olenewad meie ärarippuwusest Issandast. Tema, meie taewane magneet, tõmbab meid oma armastusega enda poole, taewa poole, ja kaotab seega

Jeesuse taewaminek.

maailma külgetõmbejõu. Mis meid siin maailmas peab, on veel meie liha. Saab aga see Issanda ilmutumises muudetud, puruneb wiimanegi pide ja meie lendame vastu oma Issandale taewa poole.

Kõikide suund ja areng pole mitte üles poole. Baljude elu teetulpadel mõiksimel lugeda sihinaätajatenä mitte sõnad „taewa poole“, waid „põrgu poole“. Wahest küll waenlane teeb nii, nagu suurel ilmafõjas fakselased, wahetades teetulbad ja nende pealkirjad, seega juhtides wale teedele, kus nad sattusid wangi waenlase kätte. Waata ette, proowi järele Jumala sõnast, kas ju tee lähed kindlasti taewa poole, et kord ei leiaks end soowimata paigast.

Taewa poole waatab ootaja hing, ootaja jumalarahwas. Nagu ootaks midagi. Ja täie õigusega. „Seesinane Jeesus, kes teist üles on mõdetud taewasse, see peab tulema selsamal kombel, kui teie teda olete näinud taewasse minemat.“

Jälletulewat Issandat ootame taewast! See on wiimase aja usklikrahwa suurim igatus sellest osa saada, sest see on meie Issanda suur aupäew. Mida ootawad ja igatsewad praegu Wene-maa tagapijatud usklikud? Jeesuse tulemist — abi ülrewalt, kes nende wiletsuse lõpetaks. „Ja ootama Jeesust, kes meid tulewast wihaft ära päästab“ 1. Tess. 1:10. Juba tunneme nagu õhus midagi, mis ütled, et see pöörripäew — kewade algus ligi on. See toob pöörde kogu maailma kaitu, kuid eraldi usklikudele. Seepärast wiimased waatawadki nii igatsewalt taewa poole ja õhkawad waitelt: „Tule wististi, Issand Jeesus!“

Nelipühi eeldused.

Enne äraminekut oli Issand Jeesus töötuse jätnud, Troostija tulekust, kes pidi jatkama ta tööd. See täituski Nelipühil.

Jga aasta kord pühitsemel me Nelipühi. Maailm on hakanud nimetama neid Suwiste pühiks, sest nad kuu lutawad meile ka peatse suwe algust. Ja tööpoolest, kus Püha Waimu pääsib mõjule ja end ilmutada saab, seal sünnib uus elu — seal on õitsenimist, kaswamist ja wiljakandmist. Kus see taewalik Eluwaim on wälja tõrjutud, seal walitseb kesk suuremat tööd, askeldust ja kristlikkugi tegewust surm ning talwekülmus.

Niisama tähtis, kui alusepanek, on ka sellele ehitamine. Kristuse surm Kolgatal sai aluseks lunastustööle inimeste õndsaksfaamiseks, kuid Püha Waimu saabumine tähendas ehitamist sellele alusele. Püha Waimuta ei oleks mõeldaw ewangeeliumi kuulamine, maailma misjon ja Kristuse riigi

Oled aga walmis kui ta tuleb? Du see sulle rõõmu-päew, wõi südantõhestaw leinapäew, mis häbiastab sind, kui elad poolikult usuelu pealiskaudseis wälispidiseis wormides?

Nad läksid rõõmuga tagasi Jeruusalemma. See oli juft Issanda jälletulemise rõõm, peatse jälletulemise ja igawese kokkujäämise õnnis rõõm.

*

Jeesuse taewaminek on pilt usklikkude ärawõtmisest ja esimesest ülestõusmisest. Jeesuse seisukoht, meeleolu ja tegewus selle eel peab olema eeskujuks meile.

Ta töötas wiimase wõimaluseni. „Ja kui ta seda sai õelnud, mõeti teda üles.“ Weel neile kuulutades tuli hetk ülesastumiseks au siise. Meile jättis ta aga käsu: „Minge kõige maailma ja kuulutage armuõpetust!“ Kui ilus, kui Issanda päewal leitakse meid truult oma töö ja ülesande juurest, kuhu Issand meid pannud. See on õige Issanda ootamine. Mida enam meie teame selle päewa ligi õlewat, seda enam peatse meie südanel lafuma maailma päästmine.

„Ja siis lahtus ta neid õnnistades.“ Wiimane, mida Issand maha jättis, oli õnnistus. Ja nüüd tunneme, kuidas taewalik ülempreestri õnnistus meie üle hingab. Tunneme seda õnnistust omas terwes elus ja wõitlusis. Terwe selle äranõetud maa üle hingab suur õnnistus, mis wõimaldab patustele ärapäästmise, õnnistus, mis muudab meie läbielamuste libeduseid magusaks, õnnistus eriline aga ta tööle ja töötegiijale, meeslele ja naistele, kes lähewad wälja, et wia edasi lunastustööd. P. S.

ülsehitamine. Tema on see, kes „kutsub, kogub ja walgustab“ nagu Luter ütled.

Püha Waimuta oleks meie usuelu wilets kiratsemine, jõuetu ja saamatu. Tema läbi on aga meil „elu ja küllus“.

Issand oli töötanud läkitada Troostija, Püha Waimu, kuid selle saamiseks olid ka oma tingimused. Jälgides jutustust Nelipühi sündmusest leiame pea neid.

Kõige pealt oli Issand käskinud neid ootama jääda seda. See polnud mitte laisk ootamine, waid ootamine palwes, igatsewalt kisedaw ootamine. Jüngerid olid jäetud taas üksi. Issand oli ärawõetud nende keskelt ja nüüd kogunesid nad ülemasse tupp ja olid seal palwes.

Need olid palwepäewad. Seal ei tulnud kokku armustama, taga rääkima, arutama päewa sündmust ja majandus-

Püha Waimu wäljawalamine.

likke raskusi, seal ei arutatud ka põhikirjadest, koguduse nimedest, kommetest ja dogmadest, — ei, waid seal paluti igatsewalt Jsa ülewal, et ta teeks neid kõlbawaks suurele misjoni ülesandele — kuulutada ewangeeliumi kogu maailmale. Seal tunti sügawalt oma puudusi ja jõuetust. Polnud aega muud mõelda ega teifi arvustada. Igallhe oma hing wajas taewa kastet.

Weel me loeme, et kui nelipühi päew kätte jõudis, siis olid nad kõik ühel meelel koos . . . "Nende sõnadega algab nelipühi jutustus. Ei mõinud olla usumamat kogudust ja seltsi, kui see wäike hulgake. Neil oli see, mis oli tingimuseks maailma wallutamisele, nimelt — ühtmeelt. See on midagi wäärt, sest et seda maailmas nii wähe leida. Tänapäew on see eriti haruldus, kui kusagil seda leiab.

Mis kõitis neid nii mitmesuguse iseloomuga inimesti? Kerge on siis ühtmeelt pidada, kui inimesed juba oma iseloomude poolest kokku sulawad, raskem on aga juba seal, kus mitmesugused iseloomud. Seal on enamasti „mitu meest ja mitu meelt“. Oli jüngerite pere küllalt mitmekesine iseloomudelt ja stiiki meile räägib Jumala sõna, et nad olid ühel meelel. See polnud ka mitte üksmeel teatud asjas wõi otsuse tegemises, mitte hetkeline, waid kestew olukord. Seda sõna „ühel meelel“ on nii mitu korda tarwitatud nende jüngerite ja esimeste usklikekude suhtes.

Neid sidus ühine rist. Wist palju oli neil palwe waheaegadel rääkida Kolgatast. Kes kord on õieti mõistnud Jumala armastuse suurust, mis ilmub Jumala Poja ohwrisurmas, see pole enam kitsas, oma-meelne, waid awarastadamine, nagu Jumalgi. Tumeneb rist meie silme ees ja siiseilmas, siis tekib peagi afemele „mina“ ja „meie“. Omaelu, olgu mis kujul tahes, on ristielu waenlane ja rist omalt poolt kiwab taga omaelu.

Surm perefonnale!

See on antikristlaste wõitluse liputiri Wenemaal, kus talupojalt ifegi wõimalus on wõdetud perefonna elu arendada. Kui ta omaestega tänawal ei taha nälgida, peab ta kolhoosi astuma s. o. 60, 70 wõi enangi inimesega üldises ruumis kollektiivselt elama. Seal asuwad inimesed tallides ning küünides — mehed ning naised, poisid ning tüdrukud kõik koos, nagu loomad, ifegi halwemalt kui loomad. Wäikesed lapsed wõetakse wanemaist, et neid kommunistlikkus waimus üles kaswatada. Kes tahab „kolhoosis“ oma perefondist elu jätkata, sellele waadatakse kui makswa korra waenlasele. Noorsoo usulisest kaswatusest, kirikus-täigust, koos palwesse jäämisest, nagu see üldiselt harjumuseks on saksa

Priipileti Riiga C. E. konverentsile, sai looisimisel õ. A. Metua Tallinnast, kellel oli kogutud üle 50 tellimise. Tänu kõigile tellimiste kogujaile waewa eest!

Aastatellijaid palume juba nüüd aegsasti ära õiendada lehe arved, kellel veel õiendamata. Üle kahesaja ligi 300. tellimist on veel õiendamata. Samuti palume aagente võimalikult pea arweid maksta

Rist ühendab. Risti all sirutamad üksteisele wennakätt endised waenlased. Seal on sõbrad endine kommunist ja monarhist. Seal kaowad wärawide wahed, häwinewad ristit kõikwõitwa jutluse mõjul meie erimaated. Põhja Lapimaal oli tulnud usklikekude keskele parteimeeled ja riid, mis ähwardasid kinni panna ärkamisi. Kutsuti sinna lepitajaks ja korra jalule seadjaks Jies Pieta. Mida ta tegi? Ta ei wõtnud waewakski uurima hakata nende erimeelsusi, waid mitu päewa järgimööda kuulutas ta ristiti juure wäega. Ja selle ristit kuulutuse all sulakid kokku waenukkud meeled ning kadus lahkemeel iseenestest.

Pole siis imeks panna, kui Jumal sellele hulgate seal Jeruusalemmas kinkis jarnase õnnistuse. Sellel hulgal oli küll kõige rohkem eeldusi maailma wõitmiseks. Selle üksmeelse hulga ees, keda täitis Jumala Waim, langes wägew Rooma riik kõige oma leegionidega.

Kus Püha Waim on, seal on armastus ja üksmeel. Püha Waim tuli jüngerite ühtmeelt weel kõwendama. Meie päewil räägitakse teatud ringkondades wäga palju Pühast Waimust ja Waimu ristimisest, kuid sealjuures lahkumised ja segadused käiwad kannul. Esiteks teiste hukkamõistmised, sõda teiste wastu, kuid warsti muutub see koduõdjaks.

„Waadake, kuidas nad üksteist armastawad!“ ütlesid paganad esimestest kristlastest. Milline ilus tunnistus! Mis ütlesid nad aga meist? wõib olla, kõlaks see järgmiselt: „Waadake, kuidas nad isekesks purelewad!“

Meie jumalarahwana wajame seda Püha Waimu õnnistust, kui tahame maailma wõita. Maailm ei usu meie sõnu enam. Meie wajame seda ka lähinewa wiletsuse ja tagakiusamiste pärast, et wõitjaks jääda seal.

kolonistide juures, ei saa juttugi olla. Sel lõpuna ootab keha ning hinge põdurjus. Selle kõige taga seisab päris selge tahe perefonna elule surmahoopi anda. Perefond oli seni kõigis saksa ajundustes hea meeoleolu, kommete ning ifade jumalafarkitlikuse, noorte ning wanade wastastiku mõistmise kohaks. Seni, kui see kindlus polnud wallutatud, ei annud ristiusu kaotamine soowitud tagajärgi. Nüüd soowitakse sellega lõpule jõuda. — Kuidas alustatakse sellega meid? Juba katsutakse meie kristliku maja aluseid salajase urgisemisega õõnestada. Olgem walwel, enne kui see weel hilja pole.

„Die Jugendhilfe“.

võlgnevate summade eest. Mõnel on möödunud aasta arvegi võlga. Korrapäraline raha arasaatmine hõlbustab ka meie arwete tasumist trükikojale, midu tuleb meil raskusi.

Kellel veel müümata Noorte Elu endistest aastakäikudest võib neid müütada wabatahtliku hinna eest traktaatidena. See on siiski parem, kui et nad seisawad kasutamata.

Adolf Helleri
järele.

Ajujääl.

Tõlk.
Joh. Sarov.

3.

Kas ei olnud ta ohvrimeelsed teened lõpuks omakasupüüdmine? Püüdis ta tõesti inimesi teenida, või tahtis ainult saavutada kõlavat nime omale teaduslikkudes ringides? Kas ei olnud kõrgemeel ja egoism ta eluteose sundivad jõud? Hiljuti oli ta näinud, kuidas ta poeg Emil oli aidanud ühel vanal kalanaisel rasket korvi käsiivankrile tõsta ja siis veel vedada. Kas ei olnud selle naise tänu sõnas ja vaates parem palk, kui tunnustuskiri teaduslikes ajakirjades? Ja täna hommiku vara oli ta märganud, kuidas Emil läks veel tuppa ühes kalamehe Semjoffiga. Läbi tumeda aknaruudu oli ta näinud, kuidas mõlemad langesid põlvili ja palvetasid. Sealjuures oli ta kuulnud oma nime nimetatavat. See hoidiski teda tagasi neid segamast. Kas ei olnud kaks inimest, kes hoolimata seisuse — rahvuse — vanadusevahest põlvitasid ühiselt Jumala ees olles sügavaimas südamlikus ühenduses, ei olnud parem, kui tema, jumalavallatu, teotaja . . .

Pilt pildi, kaebus kaebuse, etteheide etteheite järele kerkis üles ta hinge sügavusest. Ta ümber jäi pimedaks ja vaikseks. Pikkamisi kiikudes kandis jääpank teda ikka kaugemale. Aga üksikus mehes sähvis välguna patu- ja enesetundmise valgus. Sekundid venisid tundideks, tunnid näisid igavikuna. Ta kuulis oma mahajäetud olekus kohtumõistvaid sõnu, pühalt Jumalalt, kellest ta ei olnud hoolinud, kelle käsku ja tahtmist ta oli põlanud ja jalge alla tallanud. Üksik, murtud mees ootas ainult hetke, mil väsivad ta käed, teda valdab suur jõuetus ja ta vajub alla külma märga hauda. Seal tuli talle meelde lugu, kui Jeesus oli jüngritega tormisel järvel. Ta nägi jälle seisvat oma ees noort õpetajat, kes jutustas oma koolilastele Önnistegija päästvast väest. Nüüd kuulis ta jälle sõnu, mida oli öelnud oma vagaduse pärast põlatud usuõpetaja: „ . . . Ja kui te olete kord välimiselt ehk seesmiselt tormihädas, kui patu lained ja võla vood löövad kokku üle teie ja ähvardavad neelda teid, siis tehke nagu jüngrid ja hüüdke valjusti elavat Önnistegijat appi. Ta on sama eile, täna ja igavesti ja päästab teid kõigest ihu ja hinge hädast!“

Nii oli öelnud tol korral noor jutlustaja Grünevald. Imelik, et need sõnad seisid korraga nii elavalt ta ees! Kas ta ei olnud ühtlasi välimises ja sisemises hädas? Eks teda ei ähvardanud võlg ja patt neelda igavesse öösse ja piinasse? Ja kas tema jaoks on ka päästmine olemas? Tema jaoks, kes on olnud teotaja ja Kristuse vaenlane?

Professor Silchard vaatas üles igaveste tähtede poole, ja talle tundus, nagu oleks nende sära talle julgust ja lootust annud. Kuidas oli see laul, mida Emil oli sageli klaveril mänginud ja mida tema, isa, teda oli keelanud, ikka ja alati mängimast ja laulmast?

Veel on lootust ka, veel on lootust ka
Veel on lootust ka sinu jaoks!

Sest kõigi kadunute eest,
End Kristus ohvrinud!

Kas see maksis ka tema kohta? Võis tema rikutud ja määratud elu veel päästetud saada? Tohib ka tema nagu Jeesuse jüngrid tormi käes Issanda nime appi hüüda? Usk ja kahtlus, valgus ja pimedus võitlesid. Ja jälle möödusid tunnid. Kui aga kesköö möödus oli, põlvitas, pikkamisi allavett ujuval jäätükil, halliks läinud mees ja hüüdis appi esimest korda Issanda nime, millest seisab kirjutatud, et kõik, kes temasse usuvad, ei pea hukka saama, vaid neil peab igavene elu olema . . .

Semjoff ja Emil aerutasid tundide kaupa laial Volga suudmel, millel ujusid suuremad ja vähemad jäätükid ja neid manjtsesid äärmisele ettevaatusele. See oli hea, et taevast oli selge ja lained olid vaikseks jäänuud, muidu oleks ettevõtte olnud päris asjata.

Viimaks pika otsimise järele sai nende vaev tasutud: nad nägid musta täppi pikkamisi allapoole ujuvat. Kahekordse jõuga ja uue agarusega löid mõlemad sõbrad ja vennad mõladega pimedasse vette. Emili igatsusest ja armastusest teritatud silm tundis isat, kelle varjukuju talle selgesti kätte paistis kuust valgustatud veepinnal. Aga miks ei annud isa mingit märki? Oli ta surnud? Oli ta ära külmanud? Alles siis, kui mõlemad päästjad olid umbes kolmkümmend meetrit eemal

ujuvast jäätükist, kuulis professor mõlade plaksu-
mist ja vaatas ümber.

„Isa, oled sa tõesti seal?“ hüüdis poeg üle-
voolava rõõmuga, kuna ta jäätüki juurde jõudes
käed välja sirutas kalli otsitava järele.

„Jah, kiidetud olgu Jeesus Kristus!“ vastas
küsitav ja laskis enese tõsta Emili ustavaist, tuge-

vaist kätest paati ja kaasatoodud tekisse mähkida:
oli ta ju täiesti külmast tardunud, et vaevalt võis
ühtki liiget liigutada.

Kakskümmend neli tundi hiljem aga kiitsid
isa ja poeg ühes ustava kaluri Semjoffiga Juma-
lat Ta armuteede eest ajujääl.

(Lõpp.)

Õige tarkus. *)

Dr. R. A. Torrey järele, Joh. Sarow.

1.

„Kes tark, saab hinged enese poole“
Sp. lõn. 11, 30.

Kui ma läbi Berliini tänavate lähetsin ja mitme-
sugustelt meestelt ja naistelt, keda ma kohtan, küsit-
sin: „Keda peate te targaks?“ — siis saaksin ma
väga mitmesuguseid vastuseid. Ma võitsin näiteks
pangamajja astuda ja pangadirektorilt küsida: „Keda
peate Teie targaks?“ ja kindlasti saaksin ma vastuse:
„Kes palju raha teenib, kes teravmeele ja virkuse
läbi varanduse esmalt 100,000, siis miljoni, kümne
miljoni, saja miljoni suuruses kofku kuhjab, — see on
minu silmis tark.“

Politiilise partei juhilt saaksin ma teistjugu-
se vastuse: „Mina pean seda meest targaks, kes rahwama-
janduslikke ja poliitiilisi päewatüsimusi uurib, kuni
neid hästi tunneb, kes wälja mõel-
da oskab, mis tema
isamaa rahaasjandusele parim on, kes kaaskodanikkude
usalduse wõidab, et ta walitakse parlamendi liikmeks,
hiljem ministriks ja lõpuks riigi-kantsleriks.“

Küsisin ma ohwitseridelt, siis kõlaks vastus jälle
teistiti: „Kes sõjakunsti omondab, kes taktikat ja stra-
teegiat uurib ja oskab wiia wõidule suured sõjawäe-
laste massid lahinguwäljal, kes järk-järgult leitnan-
dist kindralini — ja lõpuks feldmarsalini tõuseb, —
see on tark mees.“

Kui ma noormeestelt ja neidudelt küsisin wastaksid
nad: „Kes oma elu mõistab lõbusaks teha, kes päe-
wal wõimalikult palju naljatada, õõstti head juttu
puhuda ja lõbutse-
da oskab, — seda peame me targaks.“

Bööran ma aga inimestelt ära, Jumala poole, et
temalt sellele tähtsale küsimusele wastust saada, siis
heliseb igawese walgu-
se troonilt alla selge
vastus: „Kes tark, saab hinged enese poole.“

Mitte see ei ole tark, kes raha kofku kraabib, kes
au ja lugupeetud sotiaalselt seisukohta ihaldab, kes
loorberi pärjad lahinguwäljal saab palgaks, kes suu-
rima elulõbu järele ahmib, waid see, kes inimeste
hinged Jeesuse juure toob.

Mehed ja naised! Jumala silmis on see tark, kes
hingede wõitmise enda elu ülesandeks seab. Sinna-
poole on ka minu kõne sihitud, et teile selgeks teha,
et hingedewõitmine igale Jeesuse jüngrile eluülesan-
deks peab olema.

Mõni ehk hakkab wastu rääkima: „Ma usun, et

*) Hakkab ilmuma läbi mitme numbri kuni aasta lõpuni.
Loodame sellest haruldajelt selgest õpetusest palju kasu igale
uslikule. Torrey on küll juba surnud, kuid ta tööd räägivad
edasi. Toim.

see wäide on tingimata liialdatud.“ Koh hea küll,
ma woon teile kuus ümberlõtkamata põhjust ette, mil-
lede läbi teile näitan, et mul on õigus.

1. Hingedewõitmine on töö, mida meie
meie Jeesand Jeesus on käskinud. Kui Ta
seda maailma maha jättis, ütles Ta oma jüngrile:
„Minge tehke jüngriks kõik rahwas (Matt. 28, 19).
See käsk ei maksnud üksi nende kaheteistkümneme kohta,
waid see maksab kõigi Kristuse järelkäijate kohta igas
ajajärgus. Kui teie Apostlite tegude raamatust järele
waatate, siis näete üsna selgesti, et algkoguduses iga
kristlane seda suurt ülesannet pidas enda kohta maks-
waks, hingi Ünnistegijale wõita. Nii seisab näiteks
Ap. teg. 8:4. „Siis käisid ärapillatud mööda maad
ja kuulutasid armuõpetuse sõna.“ Need „ärapillatud“
ei olnud apostlid, waid harilikud koguduse liikmed.

Kui ma mõne aasta eest Minneapolis Ameerikas
kõnelesin, filmasin ma kuuljate seas üht noort õiguse-
teadlast. Kui koosolek möödas oli, läksin ma ta juure
ja küsisin:

„Kas Teie olete kristlane?“

„Koh seda ma arwan ometi,“ wastas ta.

„Kas Teie toote teisi inimesi Jeesuse juure?“ küsi-
sin ma edasi.

„Ei,“ ütles ta „see pole minu, waid Teie asi.
Minul on kutsuks õigust kõnelda ja Teie il ewangeeliumi
kuulutada.“

Mina selle peale: „Kui Teie kristlane olete, siis
olete Teie ka kutsutud hingi Jeesuse juurde tooma.“

„Seda ma ei usu.“

„Waadake siia!“ Ma lõin Ap. teg. 8, 4 lahti ja
palusin teda seda kohta lugeda.

„Siis käisid ärapillatud mööda maad ja kuuluta-
sid armuõpetuse sõna.“

„Do ja,“ ütles ta „need olid ju apostlid.“ „Kas
tahate nii lahke olla ja peatüki esimest salmi lugeda?“
Ja ta luges: „Ja neid pillati kõik ära Juuda- ja
Samaariamaale, aga ei mitte apostleid.“ Müüd ei
olnud tal enam midagi öelda.

Armsad sõbrad! Kui siin mehi ja naisi leidub,
kes endid kristlasteks peawad ja hingi Jeesusele ei
wõida, siis on nad sõnakuulmatud oma Jeesandale.

Kui sõdur sõjas enda ülemale sõnakuulmata on,
siis ahwardab teda karistus. Kas see ei ole niisama
kardetaw asi, kui kristlane oma Ünnistegija sõna ei
kuule.

Jeesus ütleb: „Teie olete minu sõbrad, kui teie
teete, mis mina teile käsin. Joh. 15, 14.

Ühel õhtul teatati mulle, et keegi õpetaja poeg
minu koosolekul olewat, kes ennast küll kristlasteks

tunnistab, aga tegudega seda mitte üles ei näita. Ma otsisin kuuljate seas, kes see küll peaks olema ja leidisingi ta. Koosoleku lõpul ruttasin ma ukse juurde, kust ta wälja pidi minema ja sirutasin mitmele wäljaminewale inimesele jumalagajätmiseks kätt. Kui tema tuli, wõtsin tal käest kinni ja ütlesin „Tere õhtul! Rõõmustan, et Teid näha wõin. Kas Teie olete Jeesuse sõber?“

„Jah!“ lausus ta südamlikult „ma pean ennast selleks.“

„Jeesus ütles: Teie olete minu sõbrad, kui teie teete, mis ma teile käsin.“ ütlesin ma.

Häbenedes läi ta filmad maha.

„Kui see tingimuseks on, siis ma küll ei ole.“

Ma panen sulle, armas sõber, sellejama küsimuse ette: Oled sa Jeesuse sõber? Tead sa, mis Ta käsis? Wõidab ta hingi Tema käsu järele?

Kui ma praegu igat tõsist Jeesuse sõpra püsti tõusta paluksin, kas sa wõiksid teha seda hea südame-tunnistusega?

2. Hingedewõitmine on seepärast iga kristlase eluülesanne, et see oli ka Jeesusele Kristusele eluülesandeks.

Mis tähendab õige kristlane olla? See tähendab Kristuse järel käia.

Mis on järelkäimine? Kristuse järelkäimine tähendab: et meil seejama elueesmärk on, mis Tema oli. Ja see tõuseb kõige kõrgemale tipule nendes sõnades, mis Ta Luuk. 19, 10 ütles: „Inimese Poeg on tulnud otsima ja õndsaks tegema, mis ära kadunud on.“

Jätkanda Jeesuse nõu oli, kui Ta siia maa peale maha tuli, — et taewa au, mis Ta maha jätnud oli, selleksinatse maailma wiletsuse wastu wähetada. Ühe asja tarwis elas, kannatas ja suri Ta ja see oli: ärakadunute päästmine. On see ka sinu eesmärk? Glad ja selle tarwis? Kas see on su hinge suur igatus ja sinu elu ülim kirj? Kui see mitte ei ole, — mis õigus on sul siis, ennast kristlaseks nimetada? Kui sul hoopis teine elueesmärk on, kui Kristusel oli, kuidas wõid sa ennast Tema järelkäijaks nimetada?

Jeesus ütles: „Tulge minu järele, ja Mina tahan teid inimesepüüdjaks teha.“ Matt. 4, 19.

Käite teie Tema järele, kas püüate inimesi? Kui ma selle koosoleku algusel kõiki Kristuse järelkäijaid püsti tõusta oleksin palunud, siis usun ma, oleks terwe kuuljaskond seda teinud. — Kuidas oleks aga lugu, kui ma nüüd sarnase nõudmisega teie poole pöörduksin? Kui paljud wõiksid püsti tõusta?

3. Hingedewõitmine peab olema seepärast igale kristlasele eluülesandeks, et meil selle töö juures suur eesõigus on maitsejeda Jeesusega isiklikku osadust. Meie piiblis on imeauline tõotus, mida teie alati ette toote. Selle üle ei imetle ma mitte, küll aga selle üle, et teie seda tarwitate ühendusega kirjaõnaga ja eelolewa tingimusega. See kõlab nii: „Waata Mina olen iga-päew teie juures kuni maailma otsani.“ (Matt. 28, 20). Kas leidub kallimat tõotust? Aga pange tingimust tähele, mis eelolewas salmis seisab: „Minge tehke jüngeriks kõik rahwas . . . ja waata Mina olen iga-päew teie juures kuni maailma otsani.“ Teiste sõnades: „Teie käige Minu teed ja Mina tahan teie

teed käia. Teie minge Minuga osaduses tööle ja ma tahan isiklikus osaduses teiega ühes minna.“

Ma tahaksin üht asja küsida: „Kas teil on õigust selle tõotuse kohta? Teie olete sageasti seda ette toonud, tihti selle peale endid rajanud, aga kas teil on olnud tõesti õigus seda teha? Kas teie lähete wälja, niipalju kui asjaolud lubawad, et hingi päästa, inimest õnnistegijale wõita? Teete seda, siis maksab see tõotus teie kohta, jätate aga selle asja hooletusse, siis küll tõesti mitte.“

4. Hingedewõitmine peab seepärast meile eluülesandeks olema, et meie selle juures Püha Waimu ligioleku täiust ja wäge maitseme. Sõbrad, ei ole suuremat õnnistust, kui Püha Waimu südamesse wastu wõtta, Temaga täidetud ja ristitud saada. See on juba taewas siin maa peal. Aga pange tähele! See õnnistus antakse kindlasti määratud otstarbeks ja wõime siis ainult seda saada, kui mainitud otstarbega nõus oleme. Seda awaldatakse meie Ap. teg. 1:8, kus Jeesus ütles: „Teie peate Püha Waimu wäe saama, kes teie peale peab tulema, ja peate minu tunnustajad olema, nii hästi Jeruusalemmas kui ka kõigel Juuda- ja Samaariamaal ja maailma otsani.“

Püha Waimu and antakse meile ainult selleks, et meid Jumala riigi töö tarwis kõlbawaks teha. On inimesi, kes päew päewa järele ja aasta aasta järele omale Püha Waimu ristimist paluwad, ilma et nad seda saawad. Ja miks? Et nad sellest tahawad saada ainult isiklikku kasu ja õnnistust; nad otsiwad oma, aga mitte seda, mis Jumala auks tuleb. Olete teie tahtlikud ju walmis wälja minema, teistele Jeesusest jutustama, mehi, naisi ja lapsi meelitama Kristust wastu wõtma? Siis aga ka ainult, siis wõite teie Püha Waimu anni saada.

5. Hingedewõitmine peab seepärast iga ühe elueesmärk olema, et sellel tööil on olnud õnnistusrikkamaid tagajärgi. Ei leidu mingit õnnistusrikkamat tööd, ei mingit, mis sellele sarnaneks: mehi ja naisi Jeesuse Kristuse õnnistusttoowale tundmisele tuua.

Nätsatseid sööta, alastiolijaid katta, waestele ulualust anda, rumalaid õpetada, on ilus töö ja ma rõõmustan kõige üle, mis selles suunas tehakse.

Ometi, uskuge mind, see kõik ei sarnane aulisele, õnnistatud tööle, mille läbi surematud hinged Jeesuse Kristuse õnnistusttoowale tundmisele tuakse.

Minu piiblis leidub üks koht — oo, kui ma seda nii tarwitada wõiksin, kui waja oleks, s. o. kui mul korda lähets kolm selles kohas nimetatud sõna teie südamesse wajutada, nõnda, et teie nende täielikult tähendusest ja meelewallast aru saaksite, siis lahkaksin ma rõõmsa südamega sellest linnast, ilma et siin veel kord jutlustaksin. Siis lähetsite teie, mu kallid kuulajad, linna laia- ja põikulitsaile, et inimesi päewal ja ööl wäga tungiwalt paluda: „Andke endid Jumalaga ära lepitada!“

Kas wõite aimata, misjuguft kirjakohhta ma mõtlen? See on teile wäga tuttav. Teie ostate ehk seda sõna-õnalt peast lugeda, aga tahjuts ei ole te ehk kordagi waikfult seisma jäänud ja selle tähenduse üle järele mõelnud. See seisab Jakobus 5:20: „See

peab teadma, et kes ühe patuse efituse tee pealt ümber pöörab, see päästab hinge surmast. . ."

Annaks Jumal, et ma võiksin selle kirjatoha teie jüdameisje põletada ja eriti kolm sõna sellest: hing — surm — abi (päästmine).

Algame sõnaga „hing“. „Päästab hinge surmast.“ Oh võiksin ma teid, mehed ja naised nii kaugele viia, et oskaksite ühe hinge väärtust hinnata, nagu Jumal seda teeb! Võiksin ma teile selgeks teha, et wütsi, mõttetarga ja haritlase hingel rohem väärtust ei ole Jumala ees, kui joodiku, langenud tütarlapse, harimatu, õppimatu inimese ja wäikse määrinud ja kalltsus riietega uulitsapoisi omal.

Millega peaksin ma hinge väärtust wõrdlema?

Maailma kulb ja kalliskiwid on tema wastu tolmuks arwata.

Maailma wäljanäitusel Chikagos a. 1893 olid kusagil tööstusruumis kallihinnalised asjad wäljapanud. See koht, kus mainitud asjad asetatud olid, oli ifka rahwahulkest ümber piiratud, et ma ilma si näha ei wõinud, mis asi seal nõnda nende imestust äratas. Kui pidin ma mitu päewa tühjalt ära minema. Ühel heal päewal läks mul ometi korda kitiwarwil seistes, üle eelseiswate meeste peade heita ühte pilku ihaldustäratava klaaskasti peale. Mis oli see, mis waatehinnu nii üles erutas! See oli purpurpunakest sammetist walmistatud kuhif (koonus) mis ennaft ümber oma telje pööras ja mille tipus suur teemant muinasjutulises toreduses säras. Päew päewa järele imetlesid tuhanded selle teemandi üle ja terwel wäljanäituse kestwuse ajal peab nende arm küll ehk miljonite peale tõusma, kes teda waatama tungisid. Ta oli ka tõesti waatamise wäärt. Ma ei wõi aga sellest ajast saadit ialgi selle nähtuse peale mõelda ilma omale ette kujutamata, et igal hingel — olgu see langenud joodiku wõi tänawanaise oma — Jumala filmis lõpmata kõrgem wäärtus on, kui kümneil-tuhandel seefuguseil teemantidel.

Mul oli New-Yorkis kaks sõpra, kes ühes ja samas tegewusharus töötasid ja edasi jõudsid. Nad olid kaupmehed. Esimene alustas äri, ilma et tal ühte pennigi oma raha oleks olnud, ostas aga oma haruldase ofawusega waranduse kokku kuhjata, esmalt ühe miljoni ja lõpuks neljamiljoni dollari suuruses. Kui ta ühel päewal koju poole oli tulemas ja ühest põit-

tänawast üle sammus, jõitis temast trammiwagun üle, mis peale ta surmalt koju toodi. Temast jäi neli miljoni dollari järele. Jah ta jättis seda kõik. Ühte pennigi ei wõtnud ta teise ilma kaasa. Ja mul on meeles, kuidas New-Yorki ja Brooklyni ajalehed temale ühe kiidukõne teise järele pühendasid, milledes tema mehifust ja tublidust ülistati. Ta oli ilma pennita alganud ja waranduse nelja miljoni suuruses kokku kogunud ja siis suri.

Ka minu teise sõbra äri õitses niisamuti ja, ma usun, kogus ka omale 1½ miljoni dollarit. Seal aga koputas ühel päewal Jumal tema maja ukse pihta teega, et Ta tema neljaastase tütrekeste, isa ebajumala, surma läbi ära wõttis. Mõni päew peale matuseid jõitis ta koju poole ja kui ta oma surnud kalliteste peale mõtles, tungisid talle pijarad filmi. Ta hoidis ajalehte oma filmnõu ees, et keegi seda ei näeks. Ja kui ta ifka edasi oma wäikese Florence peale mõtles, ärkas temas küsimine ellu: „Sinu tütar on surnud, mis teed ja nüüd teiste inimeste tütarde heaks? Seal pidi ta üttelema: „Ei midagi; aga niiwii si ei pea jääma.“

Järgmisel aastal annetas ta 10,000 dollari New-Yorki langenud tütarlaste päästetöö heaks, selle järele koguti 11,000 dollari ja wiimaks ohwerdas ka ennaft. Ta pööris oma äri selja; ainult paar tundi nädalas wiibis ta seal, kuna ta tihti kahetsateistkümmend ja kakskümmend tundi päewas New-Yorki waeferahwa linnajaos mööda saatis, et kadunud üles otsida. Lõpuks müüs ta oma äri ära ja pühendas oma terve aja ja jõu selleks, et läbi ilma rännata ja wiia inimestele sõnumeid Arapäästjast Jeesuseft. Nüüd on ta üle 70 aasta wana. Jumal on teda tarwitada wõinud, et tuhandeid mehi ja naisi sügawamast patumudast wälja aidata.

Nüüd panen ma teile küsimise ette: kumb neist meestest pruukis — igawese aja ja wiimase kohtu walgel waadates — parimini oma aega, raha ja andeid? Kas see, kes oma terve jõu selleks kasutas, et neli miljoni dollari kokku panna, kuna ometi surmas seda kõik maha pidi jätma ja minema waele mehena igawesse aega? — Wõi see mees, kes oma jõu selleks ohwerdas, et tuhandeile hingedele päästmise juures abits olla, kes temale aukses igawikus wastu tulewod ja teretulemast ütlemas? (Järgneb.)

Kuidas saadakse Jeesuse eest wõitlejaks?

Suure Hiina misjonäri Hudson Taylor'i nooruselt.

Arthur Bach.

Üks kõige aegade suurim misjonar oli Hudson Taylor, Sise-Hiina-Misjonari alustaja. „Midagi pole siig kallis Jeesuse eest,“ oli tema lause waliku puhul. Wastawalt sellele mõttele on olnud ka ta elu. Püüid jumalariigi järele, tema auksise tulemise, tema õnnistuste järele, mis määratud kõigile inimlastele, eriti aga weel pimeduses olewatele pagana rahwastele, oli tema elus kõige tähtsam. Noore uskliku töö otstarwe on saawutada surematust Jumalas. Selles suhtes seisab Hudson Taylor kaafakistruwa eeskujuna meie ees. Tema elulugu jälgides wõib tõusta põlew soov: „Tõuseks

ka käesolewal ajal noorte hulgast mehi, kes samase energia, samase andumuse ning ohwimeelsusega tööle asufsid Isjanda auks ning suremata inimhingebe päästmiseks!“ Kui pärimis põhjusi, mis wõimaldasid Hudson Taylor'il sarnast õnnistusririkast elu elada, siis selgub, et juba ta nooruses said pandud nurgakiwid wiljakaks ning õnnistusteküllaks mehe ning rangaeks.

Oma nooruses arenes ta wälja täielikuks Jeesuse eest wõitlejaks.

Tahad sa teada, kuidas see sündis?

1. Hudson Taylor tegi end wastu.

wõtlifuks waga isamaja õnnistustele. Ta sündis Metobisti jutlustaja pojana York'i krahvkonnas Inglismaal. Juba sugupõlwi elas tema wanemate majas Jumala sõna. Tema isa wanaisa pööras ennast oma pulma päewal ning oma perekonnaelu kohta tegi maksuaks sõna: „Mina ja mu pere tahame Jumalat teenida.“ Isa oli täielik kristlane, kes selle eest hoolitses, et ka ta poega juhiks Õnnistegija käsi. Loomulik, et ta oma esimese sündinud poja andis Jumalale juba selle sünnipäewal. Temale pidi ta pühitsetud olema ning teda teenima. Ning Jumal wõttis pühenduse wastu. Juba warases lapsepõlwes pani ta noore inimese südamesse igatsuse sõna järele ning jumalariigi kaswamise mure. Wiie aastajana palwetas Taylor ühel päewal haarawa jutu mõjul misjonäri elust: „Jesand Kristus, aita mind sinu armsaks wennaaks saada, et wõiksin sind aidata sinu töös Hiinas ning Aafrikas!“ Heal meel käis ta wanematega jumalateenistustel. Oma ema hoolsa abiga õppis ta palwetama ning Jumalat usaldama. Ema oli see, kes talle sügawale südamesse istutas teadmise: „Jumal ei wõi waletada, mida ta on lubanud, seda ta ka täidab.“ See teadmine kandis Hudson Taylor'i eluaeg ning selles peitus ta wiljakuse saladus.

2. Hudson Taylor õppis sõna kuulma. Sõnakuulmisel oli Jumala eest wõitleja elus hiljem suur tähendus. Silmapilkudel, mil ta elu ning raskemad otjustamised elu eest olid ainult ühele Jumala käsklusele asetatud, andis talle jõudu sõnakuulelikus, mida ta lapsena oli ju õppinud. Kuidas Hudson Taylori ema last sõnakuulmisele harjutas, sellest wäike näide:

Lastel oli keelatud laua juures midagi nõuda. Nad pidid ootama seni, kui neid küsiti ning ema neile midagi taldrekule andis. Ühel päewal olid külalised lõunale palutud. Lõuna sai warsti juba mööda, kuid wäike Taylor oli täitsa unustatud. Ta istus ning ootas tühja taldreku juures. Sõnakuulmine oli talle iseenehest arusaadawaks kohustuseks. Silmapilgukski ei tulnud talle mõttesse ema käskust wastumeelseteks arwata. Omas lapselikus lihtsuses otsis ta wäljapääsu. Tuli kuuldawale lapse hääl, mis palus joola. See oli igal puhul lubatud. „Mille juure wõjad sa siis joola? Sul pole ju midagi taldrekul?“ küsis ta naaber, kes wäikse tühja taldrekul märkas. Seal wastas pois: „Ma tahan ainult ootel olla, ema annab kindlasti mulle midagi!“

Kõik wanemate kodus saadud alandlikkus ning kristlik meel, mida ta isa walju kaswatusel ning wäärtuslikkude õpetuste tagajärjena kaasa oli wõtnud, ei suutnud weel taist Jeesuse eest wõitlejat teha. Mid

pidi weel juure tulema — elaw ühendus Jumalaga. Ka sellest küljest näitab ta end eeskujuna meile, kes meie Õnnistegija eest wõitlejateks wõiksimel saada.

3. Hudson Taylor andis end juba nooruses täielikult Jeesusele. See ei sündinud temaga siiski nii lihtsalt. Ka temal tuli kaswamise ning küpsenemise hädasi tundma õppida. Waga kodu ei suutnud ära hoida ta siseti raputusi. Jõudes nooremehe easse tuli ka kätte aeg, kus ta enam ja enam kodus walitsewast waimust eemaldus. Jaga-sugu wäljawaated eluse kõitsid ta tähelepanu, ilmusid talle ihalduswäärsetena ning tõrjusid tahaplaanile selle, mis jumalariigi ning selle õigusega sobis. Ta ise lausub hiljem: „Mäletan hästi, kuidas omale soowisin sagedasti näha üht ilusat hobust ning toredate maja, sest minu süda rippus selle maailma asjade külles. Ka igatsesin ma jahile minekute järele, sest mu sõbrad tegid seda.“ Siiajuure tuli weel kahtlus ristiusu tõdede wastu. Arwustawa pilguga waatles ta inimeste wigu, kes endid Kristuse järelekäijateks nimetasid. See tegi küsitawaks terwe ristiusu ehtsuse.

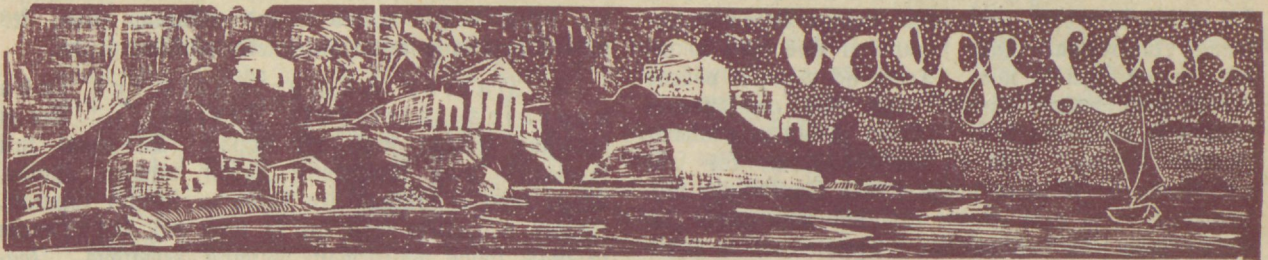
Kõige selle peale waatamata ei lastnud teda lahti igatus Jumala järele. Ta püüdis ise end kristlasteks teha. Püüde ebaõnnestas. Ta muutus aina õnnetumaks. Seal haaras teda Jumal. Hudson Taylor oli 17 aastat wana. Ta oli sel ajal oma isale ta apteegis abiks. Isa pidas jutlustaja ameti kõrwal weel apteeki. Ühel wabal tunnil soris ta isa raamatute hulgas. Seal leidis ta raamatu, mis käsitas Kristuse lõpule wiidud tööd. See kõitis teda. Sest kui Kristuse töö on lõpule wiidud, siis ei tarwitsenu tal endal enam midagi teha, siis oli tal waja weel ainult armu wastu wõtta. Ilma pikemata oli tal selge, et ta patud on andeks antud ja et ta on Jeesuse Kristuse oma.

Hudson Taylori ümberpöörmise ime oli seda suurem, et ta pöörmine näitas, et ta ema palwed on kuulda wõetud. Hudson Taylor'i otjustawa sammu puhul wiibis ema wõõrsil. Sel keskpäewal tundis ta wajadust oma lambrisje tõmbuda ning oma poja eest palwetada. Ta lastas palwetamast, sest siseti sai talle selgeks, et ta palwed on kuulda wõetud ning ta hakkas Jumalat tänama. See sündis samal tunnil, mil ta poeg temast kaugel, wastu wõttis Jeesuse Kristuse lõpetatud töö. Kui ema mõne nädala pärast koju tuli, tahtis Hudson talle erilist uudist teatada. Ema aga jõudis taht ette. „Poeg, tean seda,“ lausus ta. Ema ja poja rõõm oli suur. Hiljem lausus Taylor selle tunni kohta: „ütleksin, et see on imelik, kui ma ei usuks mitte palwe jõusse.“

(Järgneb.)

Hispaanias sündis revolutsioon. Kuningas oli sumitud põgenema. Kuulutati wälja wabariit. Ingerwäärimine on praegu kommunisti poole. On ta üleskerkinud mõte ühendada Portugaaliat Hispaaniaga nii moodustades uut Ibeeria nõufoode riiki. Wõletati juba kiritud ja jehmittide floofitrid. Jumala kohus on wiimase aja sündmustes eriti wali nende maade ja kirikute üle, kes omal ajal oma käsi roojastanud ilmasüüta werrega tagakiinamistes. Eriti fanaatiklikud olid keltajal Hispaania intiwisitiooni kohta. Nüüd peawad nad sama karikat ise jooma ja lõikama pimeduse kätivist.

Waimulik rongikäik telliskiwidega. Songrabi alewi elanikud (Ungaris) olid juba ammu otjustanud ehitada kirikut. Raha oli aga liig wähe kiwide kohalewadamiseks. Et aga siiski mitte loobuda kiriku ehitamisest, leidsid nad sellele telliskiwide probleemile omapärase lahenduse. Nad foraldawad kolm torda nädalas, kella 3—6 pärastlõunal, rongikäigu kiriku ehitamisplatfile, millise rongikäigu ot kohustatud wõtma osa kõit elanikud, niihästi rikkad kui waeled, ja tasima kohale telliskiwide. Kogu teekonna festes, mil tõnnitakse telliskiwidega, laulab preester ühes kogudusega waimulikke laule.

2.

Lydia Rand.

„Siis võin ju minagi surra sama järsku, kui Lilly,“ pidi mõtlema ikka jälle . . .

Tookord peletas edasiruttav elu varssigi kurvad mõtiskelud, ent vahetevahel tegeles Eva siiski surmamõttega . . .

„Kord me ikkagi sureme, üksteise järele,“ mõtles ta: „Mis kasu siis kõigest? Milline mõtetus üldse elada? Võib olla, on õigus tol üliõpilasel, kes laskis endale kuuli pähe, sellepärast et: ei suutnud väljakannatada teadvust, et iga silmapilk surra võib.“

Ah! . . . Jälle, nüüdki need õudsed mõtted. Ent see tuleb tegevusetusest viimasil ajal . . . Võib olla, on ta veel endisest alalisest töötamisest veidi väsinud?

Eva raputab end ja avab silmad. Väljas näis sadu hõredamaks jäävat.

Eva astub akna juure, lükates kõrvale kardinad.

Mis pikk rong säält turu poolt liigub, järel mõned kalessid tühjana? Ja ees . . . puusärk . . . pärijad . . . Matuserong nii siis . . .

Eva pilgud jälgivad masinlikult pikkamisi lähenevat rongi.

Ta on nii süvenenud tolle vaatlusse, et ei kuulegi, kuis tuleb tuppa keegi! Alles siis kui tuleja, ta kõrvale seisma jäädes ja märgates ta leinarongi jälgivat pilku, sügaval häälel ütleb:

„Mis kasu on inimesel sest, kui ta kõik maailma kasuks saaks . . .“ võpatub ta ja pöördub ümber . . .

„Uno sina! Kuidas Sa ometi võid sedasi kohutada mind?“ ütleb südame valjusti põksudes.

„Arvasin, et märkad mu tulekut,“ vabandab vend. „Olid nii süvenenud oma mõttesse, et ei kuulnudki. Andesta siis . . .“

Ta istub toolile, võttes üles ennist mahalibisenud raamatu. „Punane Surm“ loeb päälkirja.

„Imestan Eva, et tahad lugeda selliseid asju. Kudas nood ei muutu Sulle kord juba vastikuks. Too raamat siin ei sobi sinule sugugi.“ „Mida ma siis pean lugema Sinu arvates? Vist peaksin paluma Sind, et valiksid mulle raamatuid „kristlikust biblioteegist“? Tean isegi mida vaja lugeda, mida mitte.“

„Ah, Eva, miks oled alati nii trotsiv? Sa oled kui okassiilike, kes kohe end kerra tõmbab ja vihaselt turtsuma hakkab, kui talle lähene-takse . . .“ „Tihti on see vaid sisemise rahutuse tunnusmärk.“

Uno värvilised valged sõrmed, mis lubavad temas kunstnikku oletada, lehitsevad rahutult Gaititi teoses . . .

„Sa ei taha mind nüüd enam sugugi mõista —“ jätkab viivu aja pärast: „Oled kinnine ja endas, iga mu lähenemiskatsele vastad trotsimisega . . . Pean tahtmatult küsima: ons see mu õde, kes kord piiritult usaldas mind ja kelle hing oli mulle kui lahtine raamat“ . . .

„Kui ma pole Su vastu endine, on see su oma süü . . . Sina oled muutunud mitte mina. Ma ei võigi Sind nüüd enam mõista — meie teed on erinevad nüüd.“

„Kuid miks Eva? Ma kutsun ju Sind samale päikeshelgele teele, kus lahenevad eluprobleemid harmoonilises kooskõlas ja kus üksi leida see, mida sinagi otsid: elumõte.“

„Jäta juba. Tean.“

„Midagi ei tea sa veel. Sa ei tea sedagi et ka surmahirmust võib vabaneda tol helgel teel, ja üksi säält.“

Eva kahvatub. Süda hakkab jälle peksma, ruttu ja ägedalt.

„Kust tead Sina, et ma, et mul surma eest hirm?“ küsib värisevi huuli.

„Eva, õeke. Sa oled haigem, kui arvasin. Juba Su olek näitab, et ma ei eksi. Sest surmamõtted ja hirm selle eest valdavad vaheti kõiki, kelle vahekord Jumalaga selgitamata . . . Oo, tean seda. On teatud hetked, mil tulevad sellised mõtted tahtmatult ja teeivad hirmu“ . . .

„Kui Sa huvitavamaid asju ei oskagi rääkida, vaiki parem,“ ütleb Eva, pahasena astudes akna alla ja demokratsiivselt pöörates selja kõnelejale.

Too ohkab vaid.

„Jätame siis päälegi selle jutu. Mu õeke on täna nii kui nii halvas tujus ja närviline. Räägi siis Sina midagi. Millest mõtlesid ennist nii sügavalt, et ei kuulnud mu tulekut?“

„Lõunamaast ma mõtlesin. Unistasin säravast päikesest ääretu stepi kohal ja kuuvalgeist Ukraina öödest . . .

Selline alaline sadu võib viimati tõesti haigeks teha. Tahaksin ära siit igavalt põhjamaalt ja —“

„Ja veel igavamate inimeste hulgast,“ täiendab vend naerdes.

„Aga mina eelistan siiski põhjamaad“ jätkab siis.

„Lõunas on kõik nii kriiskav hele — ja ühe-

tooniline. Ei olegi õiget vahet suve ja talve, kevade ja sügise vahel. Puuduvad suurepärased talveööd, rudisev lumi, saanisõit . . . Puudub meie õrn põhjala kevad, lopsakaleheline taimestik, kased j. n. e. Tolmunud elutu papüurusena tundub säälnu taimestik . . . Ja inimesil puudub tunnete sügavus. Nad on kirglikud, kuid pääliskaudsed. Põhjalase vaikne sügav iseloom on siiski ilusam.“

„Tean, et mu härra vend ikka just vastupidises arvamises on. Kuid mul praegu pole lusti sinuga tülitseda. Ülista sina põhjala uduhalli taevast ja tuime elanikke. Ent mina armastan Lõunamaad ja mu suurim soov on veel kord pääseda sinna.“

„Eva! Sa ise oled ju ometi ka põhjamaalane või ei. Sarnaned „jaapanlannale“ ja sellega oleks ehk ka su haiglane lõunamaa armastus arusaadav. Kuid kas sa lõunamaal elades iialgi igatsust ei tunnud põhjala pakase talve järele, mil suuskadel üle lumiste legendikkude lendasid . . .“

„Mitte nii suurt, kui siin olles lõunapäikese ja oma „valge linna“ järele . . .“

Eva mässib end tugevamini rätti, nagu oleks tal külm.

„Lähme teed jooma. Arvan, teised ootavad juba.“

* * *

Eva ajas end voodis istuli püüdes värisevi käsi süüdata öölampi.

Alles siis, kui tolle kollakas, mahe valgus täitis magamistoa, rahunes ta veidi. Süda peksis ägedalt korratuul löökel. Eva jõi ruttu mõned lonksud laual olevast veeklaasist ja jäi siis avasilmile lebedes lakke vaatama.

Äsjane jube unenägu paneb ta uuesti üleni lõdisema.

Oli lebanud puusärgis, surnuna, võimetuna liigutama end. Kinnisilmi nägi siiski peielisi lilledega, nägi ema ja väikese õe punaseks nutetud silmi. Ja Uno seisis paljaspäi, rääkimata kurb pilk suuris silmis . . .

Siis toodi raske, must kaas, pandi kirstule, ja kostusid tumedad haamri löögid . . . Eva kuulis matuskella pikaldasi kurbe lööke, kuulis nuuksumisi ja peieliste laulu . . . Ta tahtis kisendada, ent ei võinud. Tundis kuidas vajub ikka sügavamale ja sügavamale . . .

Viimaks sai Eva end liigutada ja ärkas . . . Toa ämaruses nagu oleks liikunud õudne, must vari, taganedes ukse poole. — Eva värises ikka veel ebamäärasest tundest.

„Jumal, ma tänan Sind, et oli see vaid uni,“ sosistas pooltahtmatult.

Ta otsustas jääda ärkvele, kartes sama unenäo kordumist.

Siiski vajusid silmad kinni ja jälle kordus täpselt sama unenägu. Ta lebas kinnises puusärgis ja vajus allapoole, kuhugi tundmatusse sügavikku. Karjatades ärkas Eva, üleni higisena. „O, hirmus. Pean küll ema või Elsi siia kutsuma“ — mõtles ta hüpates voodist. Öölamp põles alles

ja selle kollakas valguses tundus väike magamistuba nii vaikse ja ubasena.

Ent Eva värises hirmust. Ta tõmbas pehme villase räti ümber ja jooksis paljajalu ema ja noorema õe magamistuppa.

Elsi avas silmad, neid kohe jälle suledes pomes ta midagi ebamäärasest. Eva püüdis teda äratada, ent laps pööras vaid teise külje ja magas edasi. Ema, kel mitu päeva järgimööda olnud päävalu magas sama raskesti. Vist oli ta õhtul unerohtu tarvitanud.

Eva pööris tagasi oma tuppa. Soris raamatu-riiulil, kuid tal polnud lugemistuju. Viimaks võttis kastist paelakesega kokkuseotud pakikese kirju.

Üksteise järele võttis Eva nad ümbrikest lugedes ammutuntud ebaühtlase käekirjaga kirjutatud ridu.

Igale neist oli joonistatud midagi. Mõnele lilli, punaseid moone, ehk kimbuke lumekellukesi. Ehk jälle miniatüürne maastikupilt või „nature morte“ viinamarja kobarate ja pooleks lõigatud pirniga.

Ühel uhkeldas pilusilmne laiade käistega jaapanlanna, kirju lehvikuga. Selle oli Hans Mikkel saatnud sõjaväljalt ja „jaapanlanna“le olid antud Eva enese näojooned.

Hans Mikkel teadis, et saabub vastus vaid noile kirjele, milleil leidub joonistus, kuna Eva teised kõik vastuseta jättis.

Kuhu jäid Hans Mikkel? Sina, kes armastasid vaid seda, mis õilis ja kena. Sa unistasid vendlusest ja üksteise mõistmisest. — Sa armastasid elu ja inimesi, tahtsid elada vaid mulle ja oma kunstile . . . kus oled nüüd? . . . Sõda kiskus sind, kel selline tundeline hing oma metssikusse inetusse keerdus, ja sa kadusidki . . .

Kuhu jäi Hans Mikkel?

Kas oli õige too kaart, mis saabus Evale kellegilt tundmatult ja milles teatati, Hans Mikkel olevat surnud . . . „Langenud lahingus“ . . . Ent kuidas seda ei olnud kirjeldatud.

Eva tundis peaaegu füüsilist valu kujutelles, et mõni šrapnelli kild ta tükkideks kiskus, või langés ta vastase kuulist südamesse trehvatuna? Omis kirjes Evale püüdis Hans Mikkel alles hoida helgemeelsust.

Kirjutas temale kui lapsele õilistades ümbritsevat elu ja inimesi.

Ridade vahelt luges Eva siiski äärmist vastikust metsloomeks muutunud inimeste ja ümbritseva mustuse vastu. Kuis pidi kannatama Hans Mihkli kunstnikuhing sellises õhkkonnas? . . . Millise õudse hävitusega veeris hirmus sõja- ja revolutsioonivanker üle maa, mattes porri inimese ja armastuse õilsad vaated. Ja tuhanded kaunid, elurõõmsad elud varisesid hauda, või veel pahem, muudeti invaliidideks.

„Kui tulen sõjast invaliidina, kuis kohtled siis mind, Eva?“ küsis Hans Mikkel.

„Armastan sind ikka — — kuigi tuled invaliidina“. „Mõned tulevad tagasi pimedaina“ jatkas noormees mõttes. „Ma küll sellisena ei näitaks end sulle . . . Tulen tervena, — või ei tule üldse“ . . .

Järgneb.

Tulewiku sõda.

Leidub palju usklikkegi, kes arwawad, et maailm paraneb järjekindlast ja lõppude lõpuks saawutatakse õnnelik seisuford. Nad arwawad, et kultuuri areng wiib sellele eesmärgile. Seesugune käsitlus esitatakse tihti peale wabakiriklaste peahäälkandjas „Swenska Morgonbladet'is“*) Nimetatud leht peab küll iegi tunnistama, et rahu ja relwade maha panemise ootus selles praegu küll nii lootusrikas just pole, kuid midagi, mida nad kutsumad „rahwalikuks rahutööks“ on saanud tagajärgi, milliseid võib wõrrelda wäikste saartega selles rahumaas, mida inimesed waldawad aja-joosul oma rahu pääüetega.

Ometi on tõsiasi, et maailm on nüüd rohkem weel relwastatud kui kunagi enne. Silmakirjaliselt küll heidetakse ära relwad, kuid tõelikkuses muretsetakse mõjuwamaid ja saatuslikumaid relwu. Selle järele kui Rootsi on nüüd põhimõttesikult liitunud n. n. keemilise sõjaga ja hankinud soomuswaguneid, on tal palju wõimsamad relwad tarwitada kui enne n. n. relwade maha panemist, mis näib jäänud olevat ainult paberile.

Mõni aeg tagasi peeti jelles õppeasutuses, kus nende ridade kirjutaja on olnud ametis (Lindbögen keskkoolis ja lütseumis), kesknõukogu ja wanemate koosolek. Sellel wanemate koosolekul käsitati küsimust noorjoo lõbustustest. Raks neist, kes selle käsitlusel tarwitasiid kõneforda, ilmutasiid kartust nende kohtu katastroofide puhul, mida tulewik kindlasti oma hõlmas peidab wallatule, lõdwenenud, oma kohustusi unustanud ja lõbustustihaldawale joole. Keegi naisiist ütles otsekui nägewat saatusse walju ja rasket kätt üles tõtetud, et purustada tehniliselt täielikku, kuid kõlblikelt kõdunenud nüüdisaja kultuuri. Teine, kõrgem sõjawäelane, kes pikemat aega oli olnud ühe teise maa parlamendis, esitas samuti, et rahwad, kus ausad ja seadusriiastawad kodnikud ei moodusta enam walitsewat enamikku, peawad kandma endas ruttu küpsewa tulewase sõja seemet. Weel lüas ta, et see, kes on saanud wähe waadata lähemalt neid kohutawaid warustusi, mis nüüd on sõdimiseks kasutada, kohtub sellest, mis on tulemas ja mis peab tulema.

Oleks hea, kui usulistest ajakirjades oleks rohkem selliseid tõsiheid manitsusi, et inimesed ärkatsid nägema aja waldawat tõsiheid ja otisksiid Isjanda palet selle asemel, et loodawad päästmatute inimeste ebakindlatele asutustele ja mõtlemistele.

Ei wõi küll öelda, et maailm iseenehest oleks tänapäew kurjem ja inimesed hullemad kui enne. Kuritegewust ja julmuust on olnud warengi. Raiangi tappis oma wenna Abeli ja waewalt on jumalakartmatus kõrgemale tõusnud, kui siis, mil Jumala Poeg risti löödi. Kuid seda peab siiski tunnistama, et kurjus on nüüd rafineeritum, peenem, suurem ja toorem kui ennemalt. Lugeses uutest sõjagaasidest võib sellest tõsiasjast saada selgema käsituse.

„Baseler Nationalzeitung'is“ oli lugeda mõni aeg tagasi järgmine kirjeldus inimtonna suurest enesetappest:

„Sõda kuulutati kiirelt ja ootamatult. Ei mingi sugused ülepääsmatud takistused ega lahendamatud raskused paistnud ennustawat läwel olevat sõda. Wiimased teated olid koguni rahustawad. Wast wiie minuti eest alles auti teade Eurooga surmaotfufest. Ei rahwas, ega ajalehedki tea weel asjust. Täna wail jõõslub murelikke ligutatuid hulke, kes ei aima weel midagi.

Korruga täituvad täna wad ja turud mingisuguse orwangi haifuga, enne nõrgalt, kuid siis wäljakannatamatult. See, kes pole jõõdnud põgeneda, muutub äkitfelt pimedaks, jõõtuks, langeb maha ja lämbub. Kuid taewas on päris pilwetu ja selge sinine. Ei ühtegi lennukit pole näha.

Neid on siiski. Neli wõi wiistuhat kilomeetrit kõrgel, nii kõrgel, et neid ei näe ega kuule, tiirleb meeskondadeta lennukest moodustatud laewastik Herz'i laineist juhitud. Laewastik lewitab mürggaasi, „torgast“ („kõige inimlikum“ gaas) wõi „lewifitit“, mis on palju koleدام, wõi jälle „swawel-klorid-ethyl“ (prants. k. gazmoutarde), „mürggaaside kuningat“. See gaas on uusim leiutis sõjatehnika alal ja selle kolemaid mõjusid ei suuda üldse kirjeldadagi. Neist 17 eri gaasikiidest, mida senini on tarwitatud on see kõige häwitawam, hirmsam. See on surm ise. Ei mingi maste warja selle mõju eest. See teeb liha meriseks. Ta kui see ei põhjusta otsekohest surma, siis sünnitab ta põletishaawu, mis ei parane. Need asjad, kuhu gaas on lastunud, mõjuwad mitmed kuud weel sama surmawalt kui gaas ise. Umbruskonnas, mille õhk on täidetud selle gaasiga, on iga uksekin, iga leiwanauga, üldse kõik esemed, millede külge puutuda tuleb, mitmed kuud weel ahwardawats surma ohuks. Toiduaineid ei wõi kauem tarwitada. Weri on mürgitatud. Kõik elu on häwitatud.

See on neid koledufi, milledest Ismutamisraamat jutustab. Nad peawad tulema, sest inimesed käiwad oma himude järele, ega taha käia Jumala õiguse teil. Nad kummardawad ja teeniwad „hariduse“ Baali ja „teaduse Tagonit“, kuid saawad kibedalt tunda, et need ebajumalad ei wõi aidata. Maailm, kes on ära unustanud Jumala, on kurjuse wõimuses (1. Joh. 5:4) ja seepärast tuleb sellest ikka koleدام põrgu. Jumalal tarwitseb ainult lasta inimesi minna oma teed, jätta neid oma õnne najale ja nad ise hukkawad endid. Nende patud saawad neid kätte. Nad hukkawad üle astumistes.

Kuid mõelgem, milline Jumla arm, et ta pole weel päriselt ära lükanud seda paha sugu, waid saanud neile oma ainusündinud Poja Päästjaks. Tema on ford ohwerdatud paljude pattude ära wõtmiseks, teist korda peab ta ilmuma päästmiseks neile, kes teda ootawad. Heebr. 9:28.

Mis imelik arm, et võib olla päästetud — päästetud iseendast ja küpsewast hukatusjest.

*) Rootsis.

„Raamatt. Mikauf.“

XIV. Alliantikonverentsiist.

Raugewad aastad kristallselgete lainekestena eluförwe liival õhtu taewa rooja helgi all.

Häälteult nad waowad, jättes hallile liiwale järema päikselgeligiisid tuldteri, mis uhtutud igawiku rannikult.

Ah, koguda neid teri, et lõöks jätenudama kõrwetaw, hall kõrweleiw all õhtupäike woretuse . . .

Kui palju oli kokkuruttajaid XIV alliantikonverentsile.

Tuntud palwela kõrgeist ahaist piisufid jisse õnrohelistid puude lehed ja kostus linnukeste muretut jädistamist.

Ja filmates rahwahulka, kes täitnud ruumi wiimase wõimaluseni, afus hingesse eelaimdus päästetute kokkutulemisest Talle aujärje ees. Seal siis unnenud, wõitlused, surnud kõit küsimused hinges . . .

Peale palwefoosoleku, kus rõhutati palwe wadadust wiimajel ajal, järgnesid teemifõned.

Esimest neist, „Esimene armastus“ Jlm. 2:1—7, käsitas w. Madašon. Kõigis elunähtes on märgata arengut. Jumalalapsed aga peawad tagasi minema Kolgata wereallikale, kus ammutatakse jõudu, elu. Eweuse koguduses algas tööd fõrd suure jõu ning wäega, kuid aeg, tegewus oli nihutanud kaugemale teada algalkitast. Rahwatüma olid löõnud armastuse awaldused. — Nõuane Jumalalt temale — tagasi wereallikale. „Kannatusi Kristuse pärast“ Jlm. 2:8—11, kõneles w. D. H. Matson. Smärna — kannatuste, kibeduste paif. Elu — üldkannatused on usklikel sarnanewad kõigi inimestega. Need on wälised elumured ning raskused. Siia aga ta kuuluvad kannatused enda süü pärast. Elu kannatusis puhastab Jumal usklikke. Siin saawad awalikuts nii uskliku uskliku, kui terwe koguduse wäärtsused ning ehtsus. Kannatused Kristuse pärast — see on märtrite tee, mida sammunud arwamata hulgad. Kui olud arenewad praeguses suunas, seisab jama tee ees praegusel usklikonnal.

Kannatusi Kristusega wõtawad wabatahtlikult endale need, kes surnud endale, kes kannawad hinges kannatusi Kristusega hukkawa maailma pärast. Kolmandaks w. J. Sirotkin käsitas teemi „Ehtsusi ja ilmawaim koguduses“ Jlm. 2. 12—17.

Bergamuse kogudus elas jõulisenä üle suured tagakusamise ajad. Kuid siis, kui kadusid need ning saawutas ta wabaduse ja wõimalusi maa peal, kadus ta sifemine jõud ning elu.

Jumalarahwal peab olema rändijeloom. Kodunemine maailmas toob katekestamise taewaga.

Konverentsi esimesel päewal tohtisime terwitada ka endi kestel Soome kilalisi, kes kõnede wahajal kandisid ette paar foorilaulu B. Attila juhatusel. Pärastlõunane koosolek oli määratud sifemisjoni waatusele. Esimesijoni tödaladest fõdumaal tegi ülewaate w. K. L. Marley. Usklikud töed on wõtnud fõdumaal wiimajel ajal selgema ning õigema suuna. On tehtud mõndagi sifemisjoni töös, muudugi ei puudu ka wäärnähted. Selle peatõõaru on aratustöö, mida küll igauks jõudumõõda endale peaks wõtma.

Kõdumaa ewangeliisatfõoniist kõneles weel w. K. Raups. On fõdumaal paljugi weel pimedaid põlde, kuhu ewangeliium pole tunginud tema uuendawas kujus. Weel leidub siin arawettinud, rikutud ning fõristatud põlde, millel weel wõimalusi töötamifets olemas, õlgugi, et esinewad siin mõnedki raskused.

Sel koosolekul weel lõpuks kuulsiime Soome sõprade taule.

Mõndafugust.

„Ausameelsuse“ seerum. Jga walelit wõib saada ausaks inimelaks. Chicago professorid Keiller ja Wühlberger tõendawad, et nad olewat leintanud „ausameelsuse seerumi“. Need õpetlased oletawad nimelt, et inimese närwides peitunud mõjud, mis panewad inimest tött rääkima, ja igat walelikku wõib arstida, kui ainult fõudetakse wõita need takistused, mis keelawad wõidulepääsemast neid mõjusid. Uus seerum koosneb peaažjalikut morfiimist ja atõpolomiinist — rohust, mis kufub wälja närwide depressijooni, fõdewuse ja sunniwad inimest end unustama niitõrt, et ta ei märka üldse enam waletada, ja räägib tött tahes wõit tahtmatult. Katjed näitafid, et selle seerumi mõjul wastatakse täitja dieti 80 protf. kõigist küsimustest, mille peale muidu harilikult ei taheta kunagi anda õiget wastust.

Parem kui kõif jarnased seerumid on kiftne ewangeliium, mis wõib uuendada inimese südame ja kogu inimese.

„Nende pisarad ta kuuwatad . . .“ Kõlas kinnitaw laul, ning mõni tund hiljem lõikas kõrge laewarind sinawaid woogusid.

„ . . . Nende pisaraid ta kuuwatad“ . . . fõrd — ka lahkumispiisaraid. Õhtul weel aratustõõsolek, kus anti üle Kristuse läkitusi patusele. Ring õhtupäike wiimised kiired puistafid kulda nutjale, kes kogunesid koftu, et astuda Jumala peresse, et igawesti järeada.

Deine konverentsi päew.

Esimesena tõi mõtteid esile Jlm. 2:18—29 kofta R. Kaups. Täatiira kogudusele esitab Kristus end kui see, selle filmad sarnanewad tuleleekidele ning on fõikenägewad. Wast, mille sarnaned olid ta jalad märgis maiseid kannatusi — mis ütles, et Kristus ka taewas kaaja tunneb omade kannatusiga ning nuredega.

Teemifõnebest teist — „Kogudus pühitfõje ja armastuse teel“ Jlm. 3:1—6 — selgitas w. K. L. Marley.

Sardije kogudus oli jurew kogudus. Temale esitab end Jumal waimu täiuslikuna, fõiknõgijana ning wäärtsuste omanikuna. Samal kogudusel oli tegusid, oli nimi. On surmaeelne nähe, kui ülehinnatakse tegusid, tegusetafide enda jõuga ning muu omandamifets. Seejõugies õlutõrras on waja mõeldes seisatada, jõnda selgusele langemifis põhijuses, et mitte kusutatud saada eluraamatust. Et kãia walgeis riideis määrdinud maailmas, jeda wõib waid pühitfõje.

Wennaarmastusest koguduses Jlm. 3:7—12 rääkis w. A. Heistanen. Wilabelwia kogudusele polnud Jumalal õelba minigit noomitust, jett seal leibus wennaarmastust. Wennaarmastust rõhutas Kristus oma kannatuseelise fõnebes, see ka noore Jumala lapse kiltgelõundinud omadus. Õige wennaarmastus aga ei kãsi teije wigu warjata, ning junnib lahkuma jellest, kes ei paranda meelt. See armastus peab ka olema waba erafõnna meeltest. Hõia armastuse waimu — selle omanikule on tõõtatud fõron . . .

Pärastlõunajel koosolekul tohtisime kuulda wälismissijonist. Koguduse wälismissijoni õlesandest kõneles w. S. Kõfamaagi, ning Egiptuse missijonifõrjeldusi kandis ette õ. M. Marley.

Seal korraldatawatest konverentsifõdest kuulsiime, kuhu kogudad need mustasie rietatud, loõritud ning wangistatud naifed, selle hinge suutnud tungida Kristuse armastus. Kuib nad peawad lõpmata palju kannatama selle pärast. Kuib wadawad nad eestpalweid!

Õõhines konverentsi lõputund. Lõkitust tuimabele esitati seal. Leigusest ning tuimusest peab wabanema igauks, kes tahab wõstu rutata igawesele hommitule. Ja Jumalal on tahet ning jõudu wabastada sellest.

Lõõpupalwe eel tõõsufid hulk kãsi, oli palju kes tahtfid, igafesifid wabanemifile järele tuimuse jurewe alt.

Wiitõitades, nagu weel oõõõates midagi mindi koftu. Õhtuwarjud lastusid linnale.

Hinge täitfis aindus, et weretamas õhtutaewas igawiku koftu kuulutades.

Kui seisab ees werega kastetud märtrite, kannatustete, kes jääb seisma neil päewil?

Hinges helas imeline fiidulaul, mis kõlab fõrd igawikusti: „Õiged ja tõõõõed on Sinu teed, Sa pühade kunnigas!“

B. Wolmer.

Laulud.

1.

Armfast' kõlab Jeesu nimi, Ta kõik wead paran-
dab; Jga usklik inimere Lemalt rahu, rõõmu saab.

Koor: Armfaste kõlab see, Kui sest nimest
lauldakse. ;:

Jeesu nimel lähme teele, See on tugew sõjariist,
Selle läbi võitu saame Oma hinge waenlastest.

Kallis on see nimi, „Jeesus,“ Ta meid õnnelikuks
teeb, Sellega kord püha rahwas Rõõmuga ta vastu
läeb.

Talle t. 48.

2.

Omalt wiisil. 316.

Üks kindel linn ja warjupaik On meie Jumal
taewas, Ta hoiab meid kui kilp ja mõõt, Ta aitab
kõiges waewas. Küll wana waenlane On wäga
wihane, Suur wägi, kawalus On tema tugewus:
Ei ole tema sarnast.

Ei aita meie nõu ja töö, See on küll pea lõpnud.
Üks mees on wõitlemisele Meil' Jfast apvi tulnud.
Kas tunned seda meest? Ta nimi: Jeesus Krist!
See Jssand juurest wäest, See ainus Jumal tõest,
Wõit talle peab jääma!

3.

Kas olen ristiwõitleja Ja pärin õnnistust, Kui
Jeesusega ühes ma Ei kanna teotust?

Kus teiste werest punab tee; Kas otjin pehmet
seal? Kui teised läksid läbi jõe, Kas seisn kalda peal?

Ets mul-ei ole waenlasti? Ets mul ei ole tööd?
Kas petis maailm pehmete, Mind kannab taewa teed?

Ei. wõitja peab wõitlema; Sest Jeesus anna Sa,
Mull' jõudu hästi wõidelda Ja kannatada ka!

©. T. 22.

4.

Siit hülgwalt, walgelt kõrguselt, Müüd astke
orusse, Ja tõstke lippu lahtiselt, Weel wäga kõrgesse.
Seal all weel warjab pimedus Ja rõhub waenlane;
Sest astke wälja usu jõus, Siis ilma wõidate.

Koor: Usk on see wõidujõud! ;: See au-
line wõidujõud, Mis ilma wõidab ka!

Jummanuel käib meiega, Ta sõna on kui wälf;
Siin jeda teed, mis kõnnid ja, Kord kõndis püha
hulk. See sõna ristist sõtendab Kui päike wäega;
Sest usujõud weel tunnistab, Müüd märtri werega.

Ets mustas kogus kõrwuti, Meid oota waenlane?
Kuid püha tuli sunnib nii, Et laiskust jätame! Sest
õnnistuse kübara Ja usu kilbiga Kaudriides wahwast
hüüame: „Müüd Jumal meiega!“

©. T. 112.

Väljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Vastutav toimetaja: P. Sink. Toimetuse aadress: Tallinn, Koidu t. nr. 68 b—6.

1900

Kas Teie loete igapäev Piiblit?

Briti ja Väljamaa Piibli Selts Eestis võimalt
dab kõigile oma mitmekesisest väljavalikus-
kohase Piibli leida.

Külastage Depood! Rataskaevu 4 Tallinn.

Teen iga- juguiseid **kellasepatöid.**

Tellimised palun ära anda: Tallinnas, Wiskardi tänav
nr. 3—10 (hoowis).

Terwitades w. **G. Henny.**

Usklik hambaarst **pr. M. Sacharias.**

Plombeerim., kunstl. hammaste parandamine.

Vastuvõtmine 11—1 ja 4—6.

Lai t. 7—3.

HELSINGI RIIDEKAUPLUS

omanik **M. KABAL**

Tallinn, V. Karja t. 7. Tel. (2)12-09.

Siidi, villase, linase ja pesuriide kaubad.
Mööbliriided, põrandariided, vaibad, akna-
kardinad j. n. e.

Hinnad õiglasel ja odavad.

**Suvised väljasõitudel ja
koosolekuil** seda Noorte Elu tar-
vitada laululehtedeks. Selleks on need
üldtuttavad laulud võetud. Püüdke
alati kirjandust kaasa võtta!

**Järgmine Noorte Elu nr.
ilmub alles augustis.**